

AUTEUR H. VAN DER WIEL

In het vorige nummer (3, van 7 februari 2003) is bij het ingezonden stuk 'Onjuiste beslissing inzake conservatoir derdenbeslag' de naam van de auteur weggelaten. Daar had moeten staan: mr. H. van der Wiel, advocaat te Rotterdam.

GIJ ZULT DE RECHTER NIET MINACHTEN...

EN ANDERSOM?

Stammend uit de studietijd waarin prof. L. E. H. R. Rutten leerde dat de procederende advocaat geldt als dominus litis, waren tegenvallers na mijn aantreden binnen de balie onvermijdelijk. De advocaat bleek nog net zelf te kunnen bepalen of en wanneer hij een procedure zou starten, hij mocht ook nog zelf de formulering van de vordering bedenken, maar verder werd zijn agenda volledig beheerst door de terreur van de peremptoirstellingen. Gelukkig bracht de geslepen patroon de nodige verlichting. Hij liet zien dat je toch je eigen tempo kon bepalen door tijdig een zwarighedenincident op te werpen of door via een incidentele conclusie tot verhoor op vraagpunten weer enkele maanden lucht te verschaffen.

Steeds verder is nadien in de praktijk van jaren afgerekend met de lijdelijkheid van de rechter. Die lijdelijkheid werd immers beschouwd als niet meer dan een obstakel voor een soepele en snelle rechtspraak. In het vernieuwde procesrecht is dan ook radicaal gebroken met vertragsmanoeuvres en inefficiënte incidenten, even afgezien van het fossiele instituut van de verplichte procureur dat om onbegrijpelijke redenen is blijven bestaan. Snelheid en efficiency zijn de heersende toverwoorden, met deformalisering en modernisering op een goede tweede plaats.

Maar dat gaat natuurlijk niet altijd goed. Ik doel dan niet zozeer op het vervelende gegeven dat de advocaten wel supersnel hun stukken kunnen aanleveren maar dat elk positief effect daarvan ongedaan gemaakt wordt als de cliënt vervolgens maanden of jaren op een vonnis van de rechtbank moet wachten. Een greep uit enkele op dit moment nog lopende wachttijden in dossiers uit mijn kast: 13, 16 en 18 maanden (Rechtbank 's-Hertogenbosch)! Wat de inhoud van de uitspraak in die zaken straks ook zal zijn, de justitiabele zal nimmer tevreden (kunnen) zijn.

SCHOT

Vooraf gaat het mis als soms een advocaat toch een greep naar de macht probeert te doen. Zo zag ik onlangs een situatie passeren waarbij de advocaten van beide partijen in een procedure eenparig een andere route wensten te volgen dan de rechter. De rechter wenste geen krimp te geven en gaf vervolgens zelfs heel wat meer dan dat. (Het voorval speelde niet in mijn eigen praktijk en niet voor de Bossche Rechtbank.)

Het begon allemaal heel gewoontjes met een vonnis tot comparitie in juni 2000. De procedure had al een tijd geduurd, gedagvaard was in 1998(!). De procedure handelde over een technisch complexe kwestie en er was al een deskundigenbericht uitgebracht op bevel van de rechtbank. De deskundige had zo mogelijk nog meer vragen opgeroepen dan door hem waren beantwoord. In het vonnis verzuchtte de rechtbank dan ook 'dat nog veel punten opgehelderd moeten worden om het de Rechtbank mogelijk te maken een eindvonnis te wijzen. Het ziet er thans naar uit dat het veel tijd en geld zal kosten om zover te komen'.

Dus werd een comparitie van partijen gelast waarbij met name het creativiteitsgehalte van de overwegingen opvallend is. De rechtbank geeft het volgende fraaie vervolg aan het geciteerde schot voor de boeg: 'De Rechtbank kan zich niet voorstellen dat partijen nog behoefte hebben aan een langdurige voortzetting van deze procedure. Een schikking lijkt de snelste, goedkoopste en waarschijnlijk ook meest bevredigende weg om dit geschil tot een oplossing te brengen. Een schikking kan uiteraard op elk moment door partijen zelf, eventueel met behulp van hun advocaten, worden getroffen.' Jammer eigenlijk, dat de wetgever dit citaat niet als art. 1 in het nieuwe Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering heeft opgenomen: U gaat direct door naar AF, u gaat niet langs de

Rechtbank en u ontvangt geen bonus.

Het vonnis gaat nog enkele pagina's door, waarbij omstandig de mogelijkheid wordt geboden van doorverwijzing door de rechtbank naar een mediator. Als partijen daarvoor voelen moeten zij het beslist laten weten, 'zodat de comparitie dan (nog) geen doorgang hoeft te vinden, met de bijbehorende besparing van kosten'.

SHOW MUST GO ON

De comparitie wordt geappointeerd op 13 september 2002. Het advies van de rechtbank is niet voor tweërlei uitleg vatbaar en de advocaten hervatten de al eerder vastgelopen weg van minnelijk overleg. Als de datum voor de comparitie in zicht komt zijn partijen zover dat ze verwachten tot zaken te kunnen komen. Eenparig spreken de advocaten af dat de comparitie geen doorgang hoeft te vinden en dat partijen op korte termijn met de advocaten voor een afsluitende sessie bijeen zullen komen. De rechter denken zij daarbij niet nodig te hebben en had de rechter ook niet aangegeven dat zulks het beste was?

Op 10 september 2002 vraagt een van de advocaten aan zijn procureur per telefax om aan de rechtbank namens beide advocaten te laten weten dat de comparitie van partijen in afwachting van nader bericht niet door hoeft te gaan in verband met regelingsoverleg.

Maar wat gebeurt nu ineens? Daags vóór de comparitie belt de griffier naar beide advocaten met de mededeling dat partijen toch met de advocaten door de rechtbank werden verwacht voor de comparitie. De rechter wilde de zitting laten doorgaan.

Ja maar, beide partijen willen juist op basis van de aanwijzingen in het vonnis zelf proberen een deal tot stand te brengen.

Nee, er hielp geen moedertjelijf aan, de rechter wenste de comparitie door te laten gaan. Zowel partijen als de advocaten hadden intussen al andere besognes gepland voor de volgende dag. Dat doet er niet toe: the show must go on. Per kerende post werd

door beide advocaten aan de rechtbank gefaxt dat partijen en de advocaten zich op deze korte termijn niet meer vrij konden maken.

RECHTERLIJKE GRAMSCHAP

Enkele dagen later wordt via de procureur een proces-verbaal van niet-gehouden comparitie ontvangen, waarvan de rechterlijke gramschap afdruipt. De rechter blijkt in zijn eentje toch te hebben zitten compareren, waarbij dan uitsluitend de gevoelens van de rechter werden geprotocolleerd, zoals: 'Het gaat niet aan dat de raadslieden van partijen in een onderonsje beslissen dat de zaak niet doorgaat en alvast zelf andere afspraken maken.' De rechter maakt melding van schaarse zittingscapaciteit en van het feit dat

hij vergeefs heeft zitten wachten en de zaak vergeefs heeft voorbereid. Het valt inderdaad te betreuren dat de rechter zijn tijd niet beter besteedde, maar daarvoor moet (ook) de hand in eigen boezem worden gestoken. In het tussenvonnissen was toch juist aangestuurd op een 'onderonsje'?

In plaats daarvan draaft de rechter door. Het staat heus in het proces-verbaal: 'Dit geeft blijk van een volstrekt misplaatste minachting voor de Rechtbank en van een gebrek aan inzicht in de planningsperikelen van de Rechtbank. Partijen zijn niet verschenen. De Rechtbank zal daaraan de conclusies verbinden die zij geraden acht.'

Plotseling hoeft geen enkel punt meer opgehelderd te worden voor de rechter. Want de rechter weet nu ineens wél hoe de vele

vragen te beantwoorden: de rechter stelt vast dat de ene partij zijn stellingen niet wenst te onderbouwen, dat deze partij alsnog afziet van het leveren van bewijs en dat deze partij niet wenst aan te tonen wat verder onduidelijk was. 'Een en ander brengt mee dat thans een eindvonnis kan worden gewezen.'

Enkele weken later valt een eindvonnis binnen, waarbij één partij zeer aangenaam verrast wordt en de andere partij lelijk op zijn neus kijkt. Volgende zaak!

Als dit een voorbeeld moet zijn van een voortvarende procesgang en van de modernisering van de verhouding tussen rechter en partijen, dan hou ik mijn hart vast.

(Willem van de Kam, advocaat in Boxmeer)

AAN DE DIRECTIE FACILITAIRE DIENST RECHTBANK UTRECHT EN AAN WIE HET NOG MEER AANGAAT...

Als advocaat in arrondissement Utrecht maak ik mij steeds meer zorgen over de voortschrijdende teloorgang van de voorzieningen in de rechtbank. Eerst heb ik als advocaat mogen meemaken dat ons de advocatenkamer met twee bijbehorende spreekkamers ontnomen werd. Nu is het zover gekomen dat de kiosk zonder enig bericht al tijden dicht is.

Thans beschikt een advocaat niet meer over een eigen spreekkamer. Na een zitting ga ik beneden zitten in een spreekkamer in het

prachtige oude gedeelte aan de Catharijnesingel, met veel glas-in-lood, wanneer er iets na te bespreken is. Maar laatst werd ik door het hoofd Beveiliging getraceerd op een reprimande: op de verdieping waar de zitting is dient plaatsgenomen te worden in een geheel afgesloten ruimte, een soort hok. Hier zou je spontaan een vorm van claustrofobie opdoen.

In de kiosk was voorheen steeds sprake van een aangename, want behulpzame bediening

door de dienstdoende dame. Zij verzachtte enigszins het leed na de verhuizing vanaf de Hamburgerstraat – daar was een echte kantine, met een keuken, waarvan iedereen gebruik kon maken, ook rechters en officieren. Voorzover ik weet is daar nimmer bezwaar tegen gemaakt.

En uit de automaten komen geen broodjes.

Ik teken protest aan. Er wordt ons onrecht aangedaan. Verhuizing naar een ander arrondissement neem ik in overweging.

Advocaten in het arrondissement Utrecht, dit pikken we toch niet?!

(Erik Olof, advocaat te Zeist)

IN ÉÉN RUK

Geheel anders dan uw redactielid Georg van Daal (*Advocatenblad* 2003-2, p. 79) vind ik het boek van Ellen Pasman *Oud zeer* een uitstekend boek, dat ik in één ruk heb uitgelezen. Ik heb al mijn kantoorgenoten enthousiast gemaakt, en met succes.

(J.R. Soons, advocaat te Nijmegen)